

Andres Mustonen: see, et erineva ajastu ooperiaariad jõuavad kaasaja meelelahutuskultuuri, on positiivne ja väga meeldiv nähtus

22. jaanuar 2016

<http://kultuur.postimees.ee/3478091/andres-mustonen-see-et-erineva-ajastu-ooperiaariad-jouavad-kaasaja-meelelahutuskultuuri-on-positiivne-ja-vaga-meeldiv-nahtus>

Liina Liiv

Foto: Rünno Lahesoo

29. veebruaril esitab Rahvusooper Estonia Händeli ooperit "[Rinaldo](#)" MustonenFestil Iisraelis, Tel Avivis. Tallinnas on enne sõitu kavas kaks etendust: 30. jaanuaril ja 7. veebruaril. Küsimustele vastab ooperi dirigent ja MustonenFesti kunstiline juht Andres Mustonen.

Miks nimetatakse „Rinaldot“ hittooperiks?

Raske on öelda, miks mõni asi on hitt. Järelikult on selles mingi tõmbenumber, mis publikut eriliselt köidab. Händel on esimene tänapäeva mõistes superstaar Euroopa muusikaajaloos. Ta kirjutas muusikat, mis muutus populaarseks laias ringis, mitte ainult elitaarses seltskonnas – ta tõi muusika rahvale lähemale. „Rinaldos“ on nii palju erinevat, selles on teatraalsust ja põnevaid teemasid – sõjavägi, nõidumised, armastus, petmine. See kõik on inimestele mõistetav ja kestab üle sajandite igal pool maailmas. Muusika kvaliteet on „Rinaldo“ puhul enneolematult kõrge ja Händeli meloodiatest leiame uskumatuid fantaasiaid.

„Rinaldot“ on lavastatud kõikjal maailmas. Mis teeb Estonia „Rinaldo“ eriliseks ja omanäoliseks?

Iga teater tahab teha omanäolisi asju. Vaadake või praegust „Aidat“, mis just Estonia lavale jõuab – seda tehakse ka täiesti uutmoodi. See ongi ju teatrite ülesanne teha erilisi lavastusi ja mitte ennast korrata. „Rinaldo“ teeb eriliseks inglise lavastaja William Reltoni väga peen töö. „Rinaldos“, mille tegevus toimub Iisraelis (õieti Palestiinas), on kajastatud tänapäevani maailmas lahendamata konflikt islamimaailma ja kristliku maailma vahel. See on teoses teravalt välja toodud. Kunstniku Cordelia Chisholmi töö kostüümide ja lavakujundusega on samuti briljantne. Tegevus toimub malelaual ja taustal on tajutav Jeruusalemma nutumüür. See on mäng elude ja inimhingedega.

Kas „Rinaldos“ on sellist muusikat, mida me kindlasti teame, aga ei oska „Rinaldoga“ seostada?

Händelil on üldse palju hitte, näiteks Julius Caesari aaria. Maades, kus Händeli muusikat on mängitud aastakümneid, on neid hitte palju rohkem kui nendes, kus seda vähe tehtud on. Ütleme nii, Händelil ei ole teost, milles ei ole üht sellist hitti, mis ületab stiili, aja ja ka ruumi, kus seda ette kantakse. „Rinaldos“ on selleks muidugi „Lascia ch'io pianga“, aga on ka väga palju teisi. Händel oligi hittaariate looja, ta on ületanud kõik piirid ja kuulub kõikidesse aegadesse.

Siit ka järgmine küsimus. Miks on sellises populaarses saates, nagu „Su nägu kõlab tuttavalt“, kõige võimsamad esitused alati ooperid? Rolf Roosalu esitas „Lascia ch'io piangat“, finaalis kõlas näitlejanna Saara Kadaku esituses Puccini „O Mio Babbino Caro“, mida laulis kunagi Maria Callas.

Teatud hitid on väljunud ooperimajadest. Neid esitatakse erinevatel kontserdilavadel, seda teevad rokk- ja poplauljad. Võib-olla paljusid lugusid ei seostatagi enam ooperiga, selline on juba ajaloo käik. See kõik aga ainult suurendab sellise muusika väärtust. See, et erineva ajastu ooperiaariad jõuavad kaasaja meelelahutuskultuuri, on ainult positiivne ja väga meeldiv nähtus. Taoline protsess on muusikaajaloos toimunud kogu aeg. Tõeliselt geniaalne muusika elab väga erinevates kontekstides ja väga erinevas ümbruses.

Händeli ooper "[Rinaldo](#)" on Rahvusooper Estonia laval 30. jaanuaril ja 7. veebruaril, dirigeerib Andres Mustonen. Lisainfo: www.opera.ee